دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه
دانشکده: پرستاری سنقر و کلیایی
گروه: پرستاری

طرح دوره دروس کارآموزی و کارورزی

نام درس : اصول مدیریت خدمات پرستاری

نام مدرس/مدرسین: آزاد فتاحی

با مراعات اصول کوریکولوم مصوب
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

ساختار کلی دوره

- نام درس: اصول مدیریت خدمات پرستاری
- کد درس:۵۴
- مقطع و رشته/ترم تحصیلی: کارشناسی پیوسته پرستاری/ ترم ۶
- تعداد واحد: کل: ۲ واحد شامل: کارآموزی
- پیش‌نیازها: اصول مدیریت خدمات پرستاری (نظری)
- هم‌نیازها: ندارد
- مدرس/ مدرسین درس (سهم هریک به واحد): ۲ واحد آزاد فتاحی
- مدت دوره: ۲۰ شیفت زمان ارائه دوره: نیمسال اول ۱۴۰۵-۱۴۰۶
- ساعات پاسخگویی به سوالات دانشجویان: طی برگزاری کارآموزی و سه شنبه ها ساعت ۱۲-۱۳
- محیط آموزشی: بیمارستان امام خمینی سنقر و کلیایی

محتوای آموزشی بر اساس سر فصل دروس

- اهداف کلی دوره:

دانشجو در پایان دوره بتواند با بهره‌گیری از دانش مدیریت، اصول و مهارت‌های مدیریت خدمات پرستاری را در محیط واقعی ارائه خدمت به کار گیرد و در فرآیندهای برنامه‌ریزی، سازماندهی، هدایت، هماهنگی، نظارت و ارزشیابی خدمات پرستاری مشارکت مؤثر داشته باشد.

همچنین انتظار می‌رود دانشجو بتواند مسائل مدیریتی بخش را شناسایی و تحلیل کند، برای بهبود کیفیت و ایمنی خدمات پرستاری راهکارهای اولیه ارائه دهد، ارتباط حرفه‌ای و مؤثر با اعضای تیم درمان برقرار کند و مسئولیت‌پذیری، پاسخگویی، اخلاق حرفه‌ای و رعایت حقوق بیمار را در عملکرد خود نشان دهد.

- اهداف کلی جلسات : (جهت هر جلسه یک هدف)

جلسه اول: توجیهی، شرح وظایف سرپرستار، ساختار فیزیکی و چارت سازمانی

جلسه دوم: استانداردهای اعتباربخشی ملی بیمارستان در بخش بستری

جلسه سوم: برآورد نیروی انسانی و محاسبه استاندارد پرسنلی

جلسه چهارم: تدوین برنامه شیفت ماهیانه (Roster/Scheduling)

جلسه پنجم: روش‌های تخصیص کار مراقبتی (Case, Team, Primary)

جلسه ششم: کاردکس‌نویسی، ثبت پرونده، فرآیند دستورات پزشک و HIS

جلسه هفتم: اصول راند سرپرستاری و راند بالینی مشترک با پزشک

جلسه هشتم: کنترل عفونت، ایمنی بیمار و خطاهای دارویی

جلسه نهم: تحویل بالینی بیمار بر اساس الگوی استاندارد ISBAR

جلسه دهم: رهبری، سبک‌های مدیریت، انگیزش و پویایی گروهی

جلسه یازدهم: مدیریت تعارض و حل مسالمت‌آمیز تعارضات درون‌بخشی

جلسه دوازدهم: تصمیم‌گیری، اولویت‌بندی مراقبت‌ها و مدیریت زمان

جلسه سیزدهم: ارزیابی عملکرد کارکنان پرستاری و بازخورد مؤثر

جلسه چهاردهم: نیازسنجی آموزشی و طراحی برنامه آموزش حین خدمت پرسنل

جلسه پانزدهم: طراحی، اجرا و پایش برنامه آموزش به بیمار و خانواده

جلسه شانزدهم: مدیریت تجهیزات، اموال، انبار دارویی و ایمنی ترالی کد

جلسه هفدهم: آمادگی و مدیریت بخش در شرایط بحران و بلایا (کدهای اورژانس)

جلسه هجدهم: مدیریت کیفیت، شاخص‌های عملکردی و حل مسئله (PDCA/RCA)

جلسه نوزدهم: همراهی با سوپروایزر بالینی و راند بخش‌های بیمارستان

جلسه آخر: ارائه پورتفولیو (کارپوشه)، آزمون عملی ۳۶۰ و ارزشیابی نهایی

- اهداف ویژه به تفکیک اهداف کلی هر جلسه:

جلسه اول

هدف کلی جلسه اول: آشنایی با مقررات، شرح وظایف سرپرستار، ساختار فیزیکی، چارت سازمانی و نقش‌های مدیریتی در بخش بستری

اهداف ویژه رفتاری جلسه اول:

در پایان دانشجو قادر باشد:

۱- ارکان چارت سازمانی و خطوط ارتباطی/گزارش‌دهی در بیمارستان و بخش را ترسیم و تحلیل کند.
۲- وظایف سه‌گانه مدیریتی سرپرستار (برنامه‌ریزی، سازماندهی و هدایت/کنترل) را در محیط واقعی بالین فهرست و تفکیک نماید.
۳- بخش‌های مختلف فیزیکی، فضاهای پاک و آلوده، تریاژ یا استیشن پرستاری را ارزیابی و تطبیق دهد.
۴- قوانین، مقررات انضباطی، کدهای اخلاق حرفه‌ای و پروتکل‌های حضور در کارآموزی بخش را تشریح کند.

جلسه دوم

هدف کلی جلسه دوم: آشنایی با استانداردهای اعتباربخشی ملی ایران و نحوه پیاده‌سازی و پایش سنجه‌ها در بخش بستری

اهداف ویژه رفتاری جلسه دوم:

در پایان دانشجو قادر باشد:

۱- محورهای اصلی استانداردهای اعتباربخشی ملی مرتبط با بخش مراقبت‌های پرستاری را نام ببرد.
۲- تطابق مستندات، دفاتر، زونکن‌های آموزشی و روش‌های اجرایی بخش را با سنجه‌های ابلاغی بررسی کند.
۳- نواقص موجود در سنجه‌های الزامی بخش بستری را با استفاده از چک‌لیست اعتباربخشی شناسایی و گزارش کند.
۴- راهکارهای ارتقای تطابق عملکرد پرستاران با استانداردهای اعتباربخشی را پیشنهاد دهد.

جلسه سوم

هدف کلی جلسه سوم: کسب مهارت در برآورد نیروی انسانی موردنیاز بخش پرستاری بر پایه استانداردهای علمی و بار کاری

اهداف ویژه رفتاری جلسه سوم:

در پایان دانشجو قادر باشد:

۱- روش‌های رایج طبقه‌بندی بیماران (PCS) و تعیین بار کاری روزانه بخش را توضیح دهد.
۲- مفهوم معادل تمام‌وقت (FTE) و متغیرهای مؤثر بر ضریب مرخصی و بار کاری را شرح دهد.
۳- نسبت پرستار به بیمار/تخت را برای شیفت‌های سه‌گانه در بخش بستری مورد نظر محاسبه کند.
۴- کمبودها یا مازاد احتمالی نیروی انسانی شیفت را با مقایسه وضعیت موجود با استانداردها تحلیل نماید.

جلسه چهارم

هدف کلی جلسه چهارم: کسب مهارت در برنامه‌ریزی و چیدمان برنامه کاری ماهانه کادر پرستاری (Roster/Scheduling)

اهداف ویژه رفتاری جلسه چهارم:

در پایان دانشجو قادر باشد:

۱- اصول و الزامات حاکم بر تدوین شیفت کاری (قانون ارتقای بهره‌وری، تعادل شیفت‌ها، مهارت و ترکیب پرسنل) را بیان کند.

۲- توزیع عادلانه شیفت‌های سنگین (شب و عصر) و روزهای تعطیل را بین پرسنل طراحی کند.

۳- یک برنامه کاری ماهانه فرضی برای پرسنل بخش با رعایت محدودیت‌ها و درخواست‌ها رسم نماید.

۴- معایب و چالش‌های ناشی از عدم توازن مهارت بالینی در چیدمان شیفت‌ها را نقد و بررسی کند.

جلسه پنجم

هدف کلی جلسه پنجم: آشنایی و به‌کارگیری الگوهای مختلف ارائه مراقبت و تقسیم کار پرستاری در شیفت بالینی

اهداف ویژه رفتاری جلسه پنجم:

در پایان دانشجو قادر باشد:

۱- ویژگی‌ها، مزایا و معایب روش‌های مراقبت موردی (Case)، تیمی (Team)، عملکردی (Functional) و اولیه (Primary) را مقایسه کند.

۲- مدل تخصیص کار جاری در بخش را شناسایی و دلایل کارایی یا ناکارآمدی آن را ارزیابی کند.

۳- تقسیم کار یک شیفت کاری را بر اساس نیاز مراقبتی بیماران و سطح توانمندی همکاران طراحی کند.

۴- نقش رهبری تیم و نحوه برقراری ارتباط بین اعضای تیم در الگوی تیمی را در عمل ایفا نماید.

جلسه ششم

هدف کلی جلسه ششم: کسب مهارت در ثبت و مدیریت مستندات، کاردکس‌نویسی استاندارد و کاربری سیستم اطلاعات بیمارستانی (HIS)

اهداف ویژه رفتاری جلسه ششم:

در پایان دانشجو قادر باشد:

۱- فرآیند گردش دستورات پزشک (Order) را از زمان صدور تا ثبت در کاردکس و اجرا ترسیم کند.
۲- یک کاردکس پرستاری را طبق اصول ایمنی، با خطاناپذیری و شفافیت کامل تکمیل کند.
۳- اقدامات تشخیصی، آزمایش‌ها، داروها و مشاوره‌ها را در زیرسامانه‌های HIS ثبت و پیگیری نماید.
۴- خطاهای رایج در مستندسازی و عواقب قانونی، مالی و بالینی عدم ثبت دقیق اطلاعات را بازگو کند.

جلسه هفتم

هدف کلی جلسه هفتم: توانمندی در برنامه‌ریزی، هدایت و اجرای راند سرپرستاری و مشارکت فعال در راند بالینی پزشکان

اهداف ویژه رفتاری جلسه هفتم:

در پایان دانشجو قادر باشد:

۱- اهداف، مراحل سه‌گانه (قبل، حین و بعد) و چک‌لیست راند سرپرستاری را شرح دهد.
۲- وضعیت بهداشت محیط، رعایت حریم بیمار، آمادگی وسایل و رضایت بیماران را در راند بررسی کند.
۳- در راند مشترک با پزشک معالج، سیر بالینی و اولویت‌های تشخیصی-درمانی بیمار را به‌طور مؤثر ارائه دهد.
۴- دستورات جدید پزشکی اخذشده در جریان راند را اولویت‌بندی کرده و بر اجرای آن‌ها نظارت نماید.

جلسه هشتم

هدف کلی جلسه هشتم: تسلط بر فرآیندهای کنترل عفونت‌های بیمارستانی، استانداردهای ایمنی بیمار و گزارش‌دهی خطاهای دارویی

اهداف ویژه رفتاری جلسه هشتم:

در پایان دانشجو قادر باشد:

۱- اقدامات الزامی پیشگیرانه در کنترل عفونت (بهداشت دست، استفاده از PPE و جداسازی) را در بخش پایش کند.
۲- ۹ راهکار ایمنی بیمار مصوب سازمان جهانی بهداشت را در محیط بالینی بخش ارزیابی نماید.
۳- نحوه تفکیک و دفع پسماندهای عفونی، تیز و برنده (Safety Box) و شبه‌خانگی را ممیزی کند.
۴- فرآیند گزارش‌دهی داوطلبانه و محرمانه خطاهای دارویی (بدون سرزنش) را از طریق فرم‌های مربوطه اجرا کند.

جلسه نهم

هدف کلی جلسه نهم: کسب مهارت در اجرای تحویل و تحول بالینی استاندارد بیمار در بالین بر اساس مدل ISBAR

اهداف ویژه رفتاری جلسه نهم:

در پایان دانشجو قادر باشد:

۱- اجزای مدل ISBAR (معرفی، وضعیت، پیشینه، ارزیابی، توصیه) را به دقت توضیح دهد.

۲- فرآیند تحویل بالینی بر بالین بیمار (Bedside Handover) را با مشارکت بیمار اجرا کند.

۳- نکات بحرانی، خطوط وریدی، درن‌ها، پمپ‌های انفوزیون و علائم حیاتی را حین تحویل ممیزی کند.

۴- اطلاعات غیرضروری را حذف و بر هشدارهای فوری و پیگیری‌های شیفت بعد تمرکز نماید.

جلسه دهم

هدف کلی جلسه دهم: درک مفاهیم رهبری، تحلیل سبک‌های مدیریتی، تکنیک‌های ایجاد انگیزش و هدایت پویایی گروهی

اهداف ویژه رفتاری جلسه دهم:

در پایان دانشجو قادر باشد:

۱- سبک‌های مدیریت و رهبری (آمرانه، مشارکتی، آزادمنشانه و تحول‌آفرین) را در سرپرستاران بخش تحلیل کند.

۲- نظریه‌های انگیزشی رایج (مازلو، هرزبرگ) را در رفتار کاری پرسنل پرستاری بخش شناسایی نماید.

۳- راهکارهای عملی تقویت روحیه تیمی و همبستگی کاری در میان پرسنل ارائه دهد.

۴- نقاط قوت و قابل‌ارتقای خود را در نقش رهبر یک گروه بالینی ارزیابی کند.

جلسه یازدهم

هدف کلی جلسه یازدهم: آشنایی با علل تعارضات در بخش درمانی و به‌کارگیری استراتژی‌های حل مسالمت‌آمیز اختلاف‌ها

اهداف ویژه رفتاری جلسه یازدهم:

در پایان دانشجو قادر باشد:

۱- منابع و عوامل بروز تعارض درون‌بخشی (بین پرستاران، با پزشکان یا با همراهان بیمار) را دسته‌بندی کند.

۲- پنج سبک مدیریت تعارض (همکاری، مصالحه، رقابت، اجتناب، سازش) را تشریح نماید.
۳- تکنیک‌های گوش دادن فعال، همدلی و آرام‌سازی را در شرایط تنش‌زا به‌کار گیرد.
۴- در یک سناریوی شبیه‌سازی‌شده یا واقعی، نقش میانجی‌گر را برای حل تعارض بین دو همکار ایفا کند.

جلسه دوازدهم

هدف کلی جلسه دوازدهم: کسب مهارت در حل مسئله، ماتریس تصمیم‌گیری بالینی، اولویت‌بندی مراقبت‌ها و مدیریت زمان

اهداف ویژه رفتاری جلسه دوازدهم:

در پایان دانشجو قادر باشد:

۱- مراحل هفت‌گانه فرآیند تصمیم‌گیری عقلایی و حل مسئله را گام‌به‌گام توضیح دهد.
۲- بیماران بخش را با استفاده از ماتریس اضطرار-اهمیت (آیزنهاور) اولویت‌بندی درمانی نماید.
۳- عوامل اتلاف وقت (Time Wasters) را در جریان کارهای روزمره شیفت پرستاری شناسایی کند.
۴- یک برنامه زمان‌بندی مدون برای انجام وظایف یک شیفت صبح یا عصر تنظیم و پیاده کند.

جلسه سیزدهم

هدف کلی جلسه سیزدهم: فراگیری فرآیند ارزیابی عملکرد کارکنان، تکمیل ابزارهای سنجش و ارائه بازخورد سازنده بالینی

اهداف ویژه رفتاری جلسه سیزدهم:

در پایان دانشجو قادر باشد:

۱- فرم‌ها و چک‌لیست‌های ارزشیابی دوره‌ای عملکرد کارکنان مصوب بیمارستان را بررسی و تبیین کند.
۲- خطاهای شناختی رایج در ارزشیابی (اثر هاله‌ای، سخت‌گیری، تساهل و خطای تمایل به مرکز) را شرح دهد.
۳- چک‌لیست ارزشیابی را برای عملکرد یکی از پرستاران بخش به شکل عینی تکمیل نماید.
۴- تکنیک بازخورد ساندویچی (مثبت - اصلاحی - مثبت) را برای بهبود عملکرد پرسنل اجرا کند.

جلسه چهاردهم

هدف کلی جلسه چهاردهم: تسلط بر فرآیند نیازسنجی آموزشی، تدوین و اجرای پودمان آموزش حین خدمت برای پرسنل پرستاری

اهداف ویژه رفتاری جلسه چهاردهم:

در پایان دانشجو قادر باشد:

۱- نیازهای آموزشی دانشی و مهارتی کارکنان بخش را از طریق مشاهده، خطاها و مصاحبه استخراج کند.

۲- طرح درس (Lesson Plan) یک کارگاه کوتاه بالینی (مانند مراقبت از لوله تراشه یا مدیریت ونتیلاتور) را طراحی کند.

۳- یک جلسه آموزش حین خدمت ۱۰ الی ۱۵ دقیقه‌ای را برای همکاران بخش اجرا نماید.

۴- ابزار پیش‌آزمون و پس‌آزمون مناسب برای سنجش اثربخشی آموزش برگزارشده طراحی کند.

جلسه پانزدهم

هدف کلی جلسه پانزدهم: توانمندی در طراحی، اجرا و ارزیابی برنامه نظام‌مند آموزش سلامت به بیمار و خانواده در بالین

اهداف ویژه رفتاری جلسه پانزدهم:

در پایان دانشجو قادر باشد:

۱- آمادگی، سواد سلامت و موانع یادگیری بیمار بستری را ارزیابی و نیازهای آموزشی او را اولویت‌بندی کند.

۲- یک رسانه آموزشی (پمفلت، بروشور یا راهنمای ترخیص) مبتنی بر شواهد برای بیماری شایع بخش تولید کند.

۳- تکنیک بازگوی آموخته‌ها (Teach-Back) را در آموزش رژیم دارویی، غذایی یا مراقبت از زخم به بیمار اجرا کند.

۴- فرآیند آموزش ارائه‌شده را در فرم آموزش به بیمار پرونده و HIS مستندسازی نماید.

جلسه شانزدهم

هدف کلی جلسه شانزدهم: تسلط بر مدیریت اموال، نگهداشت و کالیبراسیون تجهیزات پزشکی و مدیریت ایمن ترالی احیا و داروها

اهداف ویژه رفتاری جلسه شانزدهم:

در پایان دانشجو قادر باشد:

۱- فرآیند جمعداری اموال، نگهداری پیشگیرانه (PM) و گزارش خرابی دستگاه‌های پزشکی را شرح دهد.

۲- چیدمان، موجودی و تاریخ انقضای داروهای طبقات ترالی احیا (کد ۹۹) را با چک‌لیست استاندارد تطبیق دهد.

۳- دستورالعمل نگهداری و ثبت داروهای مخدر، پرخطر (High Alert) و مشابه (LASA) را در استوک بخش ممیزی کند.
۴- دستگاه الکتروشوک و ساکشن پرتابل را از نظر شارژ، کارکرد و ایمنی الکتریکی آزمایش و ثبت نماید.

جلسه هفدهم

هدف کلی جلسه هفدهم: کسب آمادگی جهت مدیریت بخش و هماهنگی تیمی در شرایط بحران، بلایا و کدهای اضطراری بیمارستان

اهداف ویژه رفتاری جلسه هفدهم:

در پایان دانشجو قادر باشد:

۱- کدهای اضطراری بیمارستان (مانند کد ۹۹ احیا، کد استعلام حریق، بحران حوادث جمعی) و نحوه فعال‌سازی آن‌ها را بازگو کند.
۲- نقشه خروج اضطراری، محل جعبه‌های آتش‌نشانی و مسیرهای امن تخلیه بخش را شناسایی کند.
۳- وظایف تیم پرستاری را در مواجهه با آتش‌سوزی با استفاده از اصل RACE و PASS تشریح نماید.
۴- وظایف تعیین‌شده سرپرستار در چارت سامانه فرماندهی حادثه بیمارستان (HICS) را توضیح دهد.

جلسه هجدهم

هدف کلی جلسه هجدهم: درک اصول حاکمیت بالینی، تحلیل شاخص‌های عملکردی و حل مسئله بر مبنای چرخه PDCA و تکنیک RCA

اهداف ویژه رفتاری جلسه هجدهم:

در پایان دانشجو قادر باشد:

۱- شاخص‌های کلیدی عملکردی بخش (درصد اشغال تخت، متوسط اقامت، میزان سقوط، زخم فشاری) را استخراج و تفسیر کند.
۲- مراحل چرخه بهبود کیفیت مستمر دمینگ (Plan - Do - Check - Act) را در یک مسئله فرضی بخش تدوین کند.
۳- تکنیک تحلیل ریشه‌ای وقایع ناگوار (RCA) و دیاگرام استخوان ماهی (Ishikawa) را برای یک خطای بالینی رسم کند.
۴- مداخله اصلاحی مناسبی برای کاهش خطاهای شایع گزارش‌شده در بخش پیشنهاد دهد.

جلسه نوزدهم

هدف کلی جلسه نهم‌دهم: آشنایی با نقش‌ها، وظایف و تفکر کلان‌نگر سوپروایزر بالینی و راند شبکه‌ای بخش‌های بیمارستان

اهداف ویژه رفتاری جلسه نوزدهم:

در پایان دانشجو قادر باشد:

۱- وظایف و حوزه مسئولیت سوپروایزرهای بالینی، کنترل عفونت، آموزشی و ایمنی را تفکیک کند.

۲- سوپروایزر بالینی را در راند عمومی بخش‌ها، اورژانس و بخش‌های ویژه همراهی و مسائل را ثبت نماید.

۳- نحوه مدیریت ظرفیت تخت‌ها، جابه‌جایی و اعزام بین‌بخشی و پذیرش بیماران بدحال را تحلیل کند.

۴- فرآیند توزیع مجدد و تعدیل نیروی انسانی (Staff Floating) را در شرایط کمبود پرسنل گزارش کند.

جلسه بیستم (جلسه آخر)

هدف کلی جلسه آخر: جمع‌بندی مهارت‌های مدیریتی، تحویل کارپوشه (پورتفولیو)، ارزیابی چندجانبه ۳۶۰ درجه و آزمون جامع بالینی

اهداف ویژه رفتاری جلسه آخر:

در پایان دانشجو قادر باشد:

۱- تکالیف محوله و پروژه‌های پورتفولیو (شامل برنامه شیفت، کاردکس، تحلیل RCA و پمفلت) را ارائه دهد.

۲- سناریوهای مدیریتی مطرح‌شده در ایستگاه‌های آزمون عملی (حل تعارض، تریاژ اولویت‌ها و تصمیم‌گیری) را پاسخ دهد.

۳- خودارزیابی صادقانه (Self-Assessment) از میزان ارتقای دانش، نگرش و مهارت‌های مدیریتی خود ارائه نماید.

۴- بازخوردهای ارزیابی ۳۶۰ درجه دریافتی از مربی، سرپرستار و همتایان را تحلیل و برنامه توسعه فردی تنظیم کند.

جدول زمان بندی دوره :

جلسات	سرفصل کلی جلسات	مدرس مسئول دوره
جلسه اول	جلسه اول: توجیهی، شرح وظایف سرپرستار، ساختار فیزیکی و چارت سازمانی	آزاد فتاحی
جلسه دوم	استانداردهای اعتباربخشی ملی بیمارستان در بخش بستری	آزاد فتاحی
جلسه سوم	برآورد نیروی انسانی و محاسبه استاندارد پرسنلی	آزاد فتاحی
جلسه چهارم	تدوین برنامه شیفت ماهیانه (Roster/Scheduling)	آزاد فتاحی
جلسه پنجم	روش‌های تخصیص کار مراقبتی (Case, Team, Primary)	آزاد فتاحی
جلسه ششم	کاردکس‌نویسی، ثبت پرونده، فرآیند دستورات پزشک و HIS	آزاد فتاحی
جلسه هفتم	اصول راند سرپرستاری و راند بالینی مشترک با پزشک	آزاد فتاحی
جلسه هشتم	کنترل عفونت، ایمنی بیمار و خطاهای دارویی	آزاد فتاحی
جلسه نهم	تحویل بالینی بیمار بر اساس الگوی استاندارد ISBAR	آزاد فتاحی
جلسه دهم	رهبری، سبک‌های مدیریت، انگیزش و پویایی گروهی	آزاد فتاحی
جلسه یازدهم	مدیریت تعارض و حل مسالمت‌آمیز تعارضات درون‌بخشی	آزاد فتاحی
جلسه دوازدهم	تصمیم‌گیری، اولویت‌بندی مراقبت‌ها و مدیریت زمان	آزاد فتاحی
جلسه سیزدهم	ارزیابی عملکرد کارکنان پرستاری و بازخورد مؤثر	آزاد فتاحی
جلسه چهاردهم	نیازسنجی آموزشی و طراحی برنامه آموزش حین خدمت پرسنل	آزاد فتاحی
جلسه پانزدهم	طراحی، اجرا و پایش برنامه آموزش به بیمار و خانواده	آزاد فتاحی
جلسه شانزدهم	مدیریت تجهیزات، اموال، انبار دارویی و ایمنی ترالی کد	آزاد فتاحی
جلسه هفدهم	آمادگی و مدیریت بخش در شرایط بحران و بلایا (کدهای اورژانس)	آزاد فتاحی
جلسه هجدهم	مدیریت کیفیت، شاخص‌های عملکردی و حل مسئله (PDCA/RCA)	آزاد فتاحی
جلسه نوزدهم	همراهی با سوپروایزر بالینی و راند بخش‌های بیمارستان	آزاد فتاحی
جلسه آخر	ارائه پورتفولیو (کارپوشه)، آزمون عملی ۳۶۰ و ارزشیابی نهایی	آزاد فتاحی

برنامه کاری روزانه در دوره :

۱. ساعت ۰۷:۳۰ – ۰۸:۱۵ | حضور، گزارش صبحگاهی و تحویل شیفت (Handover)

- حضور به‌موقع با پوشش حرفه‌ای و اتیکت در استیشن پرستاری.
- مشارکت در فرآیند تحویل و تحول بالینی شیفت شب به صبح بر بالین بیماران بر اساس الگوی **ISBAR**.
- بررسی کاردکس‌ها، تعداد و وضعیت بیماران بستری، بیماران بدحال و برنامه‌های جراحی و ترخیص روز.

۲. ساعت ۰۸:۱۵ – ۰۸:۴۵ | نشست توجیهی ابتدای شیفت با مربی (Pre-Conference)

- تبیین اهداف اختصاصی و رفتاری جلسه آموزشی بر اساس طرح دوره.
- تقسیم وظایف دانشجویان در نقش‌های مدیریتی بخش در کنار سرپرستار/پرستار مسئول.
- مرور سنجه‌ها، چک‌لیست‌ها و تکالیف مرتبط با مبحث روز.

۳. ساعت ۰۸:۴۵ – ۱۰:۱۵ | فعالیت مدیریتی-بالینی در عرصه (همراه با سرپرستار و کادر بخش)

- همراهی با سرپرستار در راند مدیریتی بخش، بررسی چیدمان فیزیکی، ایمنی بیمار و بهداشت محیط.
- مشارکت در راند درمانی با پزشکان، استخراج دستورات جدید در HIS و به‌روزرسانی کاردکس.
- انجام فعالیت عملی متناسب با موضوع روز (مانند: ممیزی پرونده‌ها، برآورد نیرو، کنترل ترالی احیا، بررسی سنجه‌های اعتباربخشی، کنترل عفونت و آموزش به بیمار).

۴. ساعت ۱۰:۱۵ – ۱۰:۳۵ | استراحت کوتاه (Break)

- پذیرایی و استراحت با هماهنگی مربی و سرپرستار بخش.

۵. ساعت ۱۰:۳۵ – ۱۱:۲۰ | فعالیت‌های تخصصی، ثبت سامانه‌ای و تکمیل لاگ‌بوک

- پیگیری تسک‌های انفرادی و تیمی (مانند: تحلیل فرآیندها، تدوین سناریوی حل تعارض، بررسی گزارش خطاها یا همراهی با سوپروایزر).
- کار با زیرسامانه‌های HIS، ثبت گزارش‌ها و جمع‌آوری مستندات کارپوشه (Portfolio).
- تکمیل روزانه لاگ‌بوک و چک‌لیست‌های ارزیابی مهارت‌ها.

۶. ساعت ۱۱:۲۰ – ۱۲:۰۰ | نشست جمع‌بندی، بازخورد و پایان شیفت (Post-Conference)

- بحث و تحلیل وقایع و چالش‌های مدیریتی پیش‌آمده در شیفت با راهنمایی مربی.
- ارائه گزارش مختصر دانشجویان از مشاهدات و اقدامات انجام‌شده.

- ارائه بازخورد سازنده مربی، امضا و تأیید فعالیت‌های لاگ‌بوک و تعیین وظایف جلسه بعد.

مهارت های آموزشی کسب شده مورد انتظار از دانشجو در پایان دوره:

(مهارت هایی که دانشجو بایستی در این دوره بر اساس کوریکولوم کسب کند.)

۱ در پایان این دوره کارآموزی، دانشجو بایستی بتواند:

الف) مهارت‌های مدیریت منابع انسانی:

۱- نیروی انسانی موردنیاز بخش را بر اساس بار کاری، طبقه‌بندی بیماران و معادل تمام‌وقت (FTE) برآورد کند.

۲- برنامه شیفت کاری ماهانه پرسنل را با رعایت عدالت، توازن مهارتی و قوانین اداری تدوین کند.

۳- الگوی مناسب تخصیص کار مراقبتی (موردی، تیمی، عملکردی یا اولیه) را متناسب با شرایط بخش انتخاب و اجرا کند.

۴- عملکرد کارکنان را بر اساس ابزارهای استاندارد ارزشیابی و ارائه بازخورد سازنده ارزیابی کند.

۵- مهارت‌های مستندسازی و کاربری سامانه‌ها:

۵- کاردکس پرستاری، ثبت دستورات پزشک و مستندات پرونده را طبق اصول استاندارد و ایمن تکمیل و پیگیری کند.

۶- زیرسامانه‌های سیستم اطلاعات بیمارستانی (HIS) را جهت ثبت، پیگیری و بازیابی اطلاعات بیمار به‌کار گیرد.

۷- مهارت‌های ارتباطی، رهبری و مدیریتی:

۷- تحویل بالینی بیماران را بر اساس الگوی استاندارد ISBAR به‌صورت ایمن و ساختارمند اجرا کند.

۸- راند سرپرستاری را برنامه‌ریزی، اجرا و در راند بالینی مشترک با پزشکان مشارکت فعال نماید.

۹- سبک‌های رهبری و تکنیک‌های ایجاد انگیزش را متناسب با موقعیت به‌کار گرفته و تعارضات درون‌بخشی را به‌صورت مسالمت‌آمیز مدیریت کند.

۱۰- با به‌کارگیری فرآیند تصمیم‌گیری، اولویت‌بندی مراقبت‌ها و مدیریت زمان، وظایف یک شیفت را برنامه‌ریزی و اجرا کند.

۱۱- مهارت‌های ایمنی، کیفیت و کنترل عفونت:

۱۱- استانداردهای اعتباربخشی ملی، ایمنی بیمار، کنترل عفونت و گزارش‌دهی خطاهای دارویی (با رویکرد بدون سرزنش) را در بخش پایش و اجرا کند.

۱۲- تجهیزات پزشکی، اموال بخش، انبار دارویی و ایمنی ترالی احیا (کد ۹۹) را مدیریت، ممیزی و مستندسازی نماید.

۱۳- شاخص‌های عملکردی بخش را استخراج، تفسیر و مسئله‌های کیفیت را با چرخه PDCA و تحلیل ریشه‌ای (RCA) بررسی و مداخله اصلاحی پیشنهاد دهد.

۱۴- مهارت‌های آموزشی و مدیریت بحران:

۱۴- نیازسنجی آموزشی کارکنان و بیماران را انجام داده و برنامه آموزش حین خدمت و آموزش به بیمار و خانواده را طراحی، اجرا و پایش کند.

۱۵- در شرایط بحران و بلایا، وظایف تیم پرستاری را بر اساس کدهای اورژانس بیمارستان (احیا، حریق، حوادث جمعی) و پروتکل‌های RACE و PASS اجرا و با چارت فرماندهی حادثه (HICS) هماهنگ شود.

۱۶- مهارت‌های حرفه‌ای و خودارزیابی:

۱۶- تجربیات، فعالیت‌ها و شواهد یادگیری خود را در قالب کارپوشه (Portfolio) مستند، ارائه و خودارزیابی نماید.

روش‌های تدریس :

■ سخنرانی(Lecture)
■ آموزش مبتنی بر حل مسئله(PBL)
■ ارائه سمینار توسط دانشجو
□ آموزش بر بالین بیمار/بیمارنما
□ ایفای نقش(Role Play)
□ بحث مبتنی بر مورد بالینی(CBD)
□ راند
■ آموزش درمانگاهی
■ سایر موارد:

■ پانل بحث و گفت‌وگو(Panel Discussion)
□ آموزش مبتنی بر تیم(TBL)
□ کار در کلینیک
□ گردش علمی(Field Trip)
□ شبیه‌سازی(Simulation)
□ گزارش صبحگاهی
□ گرند راند

رسانه‌های کمک آموزشی:

■ اسلاید (پاورپوینت) □ فیلم آموزشی □ پوستر □ مدل □ نمونه بیمار □ بیمارنما
□ نرم‌افزار □ پمفلت ■ جزوه ■ سایر

نحوه ارزشیابی دوره و تعیین نمره نهایی:

□ OSCE □ DOPS ■ کوییز □ امتحان کتبی پایان دوره/ترم ■ امتحان
کتبی/ شفاهی میان دوره/ ترم □ پروژه □ تحقیق □ سمینار
□ مشارکت فعال (حضور و فعالیت در بخش) ■ لاگ بوک ■ portfolio یاکارپوشه
■ Mini-CEX

☐سایر موارد :

	روش ارزشیابی	انواع ارزشیابی	درصد از نمره نهایی کل	توضیحات
۱	**تکوینی (در طول دوره)**	تکلیف، پرسش، ارزیابی ۳۶۰	۷۰	۱۴
۲	**تراکمی (پایان دوره)**	آزمون پایان کارآموزی	۳۰	۶

منابع و مراجع آموزشی

✓ منابع اصلی:

۱. مارکوئیز، ب. ال.، و هاستون، سی. جی. رهبری و مدیریت در پرستاری (تئوری و کاربرد). ترجمه اساتید مدیریت پرستاری (آخرین ویرایش).

۲. کتاب جامع اصول مدیریت خدمات پرستاری و رهبری بالینی، تالیف اعضای بورد پرستاری وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی.

۳. کتابچه راهنمای استانداردهای اعتباربخشی ملی بیمارستان‌های ایران، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی (آخرین ویرایش).

✓ منابع فرعی و مکمل:

۱. یودر-وایز، پی. اس. رهبری و مدیریت در پرستاری (Leading and Managing in Nursing) (آخرین ویرایش).

۲. دستورالعمل‌ها، آیین‌نامه‌ها و شرح وظایف کادر پرستاری ابلاغی از سوی معاونت پرستاری وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی.

۳. کدهای اخلاق حرفه‌ای پرستاری ایران، سازمان نظام پرستاری و وزارت بهداشت.

۴. فرم‌ها، لاگ‌بوک و پروتکل‌های مستندسازی بیمارستان آموزشی محل کارآموزی.

✓ پایگاه‌های اطلاعاتی و آنلاین:

سامانه ملی منابع الکترونیک وزارت بهداشت (سامانه منبع‌شناسی / Medlib)

PubMed / MEDLINE, Scopus, Web of Science, ScienceDirect

پایگاه‌های اطلاعات علمی فارسی (SID, Magiran, IranMedex)

قوانین و مقررات دوره

- ✓ حضور و غیاب:
  - حضور فعال، منظم و رأس ساعت مقرر (۰۷:۳۰ الی ۱۲:۰۰) در تمامی ۲۰ جلسه الزامی است.
  - هرگونه تأخیر در ورود یا تعجیل در خروج ثبت شده و غیبت غیرموجه بر اساس آیین‌نامه آموزشی منجر به کسر نمره یا معرفی به آموزش جهت حذف درس خواهد شد.
  - در صورت غیبت موجه (با ارائه گواهی معتبر)، جبران جلسه با نظر و هماهنگی مربی الزامی است.
- ✓ تحویل به‌موقع تکالیف:
  - کلیه تکالیف، کارپوشه (Portfolio)، گزارش‌های بالینی، برنامه‌های تدوین‌شده (مانند برنامه شیفت، سناریوی حل تعارض و لاگ‌بوک) باید در موعد مقرر تحویل مربی گردند.
  - تأخیر در ارائه تکالیف مشمول کسر نمره ارزشیابی مستمر خواهد بود.
- ✓ قوانین تقلب و plagiarism :
  - رعایت کامل صداقت علمی در انجام تکالیف، ممیزی‌ها و تحلیل پروژه‌ها الزامی است.
  - هرگونه کپی‌برداری از پروژه‌های دیگران، گزارش‌های ساختگی، جعل امضا در لاگ‌بوک یا استفاده از کارهای کپی‌شده تخلف آموزشی محسوب شده و نمره صفر برای آن فعالیت منظور می‌گردد.
- ✓ رعایت اخلاق حرفه‌ای در برخورد با بیماران، استاد و همکاران و ...:
  - رعایت کامل منشور حقوق بیمار، حفظ حریم خصوصی (Privacy) و رازداری (Confidentiality) درباره اطلاعات بالینی بیماران.
  - برقراری ارتباط بین‌فردی محترمانه، مبتنی بر ادب، سلسله‌مراتب سازمانی و رفتار حرفه‌ای با مربی، سرپرستاران، سوپروایزرها، کادر درمان، دانشجویان و مراجعین.
- ✓ رعایت پوشش حرفه ای:
  - الزام به پوشیدن یونیفرم مصوب دانشکده (روپوش تمیز و اتوشده، شلوار و مقنعه با رنگ مصوب و کفش مناسب محیط بالینی).
  - الصاق کارت شناسایی و اتیکت مشخصات دانشجو در تمام طول شیفت در دیدرس.

- رعایت بهداشت فردی، کوتاه بودن ناخن‌ها، عدم استفاده از زیورآلات نامتعارف و رعایت اصول کنترل عفونت.

✓ مشارکت فعال در طول دوره :

- مشارکت مؤثر، مشتاقانه و نقادانه در نشست‌های قبل و بعد از شیفت (Pre/Post Conference).
- پیگیری فعال وظایف محوله در کنار سرپرستار بخش، هم‌افزایی در کارهای تیمی و طرح پرسش‌ها و پیشنهادهای مدیریتی مناسب.

✓ سایر:

- ممنوعیت استفاده غیرضروری و تفریحی از تلفن همراه در استیشن و بر بالین بیمار (استفاده تنها با هماهنگی مربی و صرفاً جهت کاربردهای آموزشی/علمی مجاز است).
- امانت‌داری کامل در حفظ تجهیزات، اموال و مستندات پرونده‌ای بیمارستان.

جدول بلوپرینت یا بودجه‌بندی سؤالات فصول یا جلسات درس/دوره

ردیف	عنوان سرفصل آموزشی	مدت‌زمان آموزش (ساعت)	تعداد سؤالات	تعداد سؤالات مربوط به هر یک از سطوح اهداف یادگیری در کل آزمون		
				حیطه شناختی	حیطه نگرشی	حیطه مهارتی
۱	جلسه اول: توجیهی، شرح وظایف سرپرستار، ساختار فیزیکی و چارت سازمانی	۵	۱			۱
۲	استانداردهای اعتباربخشی ملی بیمارستان در بخش بستری	۵	۱			۱
۳	برآورد نیروی انسانی و محاسبه استاندارد پرسنلی	۵	۱			۱
۴	تدوین برنامه شیفت ماهیانه (Roster/Scheduling)	۵	۱			۱

۵	روش‌های تخصیص کار مراقبتی (Case, Team, Primary)	۵	۱			۱
۶	کاردکس‌نویسی، ثبت پرونده، فرآیند دستورات پزشک و HIS	۵	۱			۱
۷	اصول راند سرپرستاری و راند بالینی مشترک با پزشک	۵	۱			۱
۸	کنترل عفونت، ایمنی بیمار و خطاهای دارویی	۵	۱			۱
۹	تحویل بالینی بیمار بر اساس الگوی استاندارد ISBAR	۵	۱			۱
۱۰	رهبری، سبک‌های مدیریت، انگیزش و پویایی گروهی	۵	۱			۱
۱۱	مدیریت تعارض و حل مسالمت‌آمیز تعارضات درون‌بخشی	۵	۱			۱
۱۲	تصمیم‌گیری، اولویت‌بندی مراقبت‌ها و مدیریت زمان	۵	۱			۱
۱۳	ارزیابی عملکرد کارکنان پرستاری و بازخورد مؤثر	۵	۱			۱
۱۴	نیازسنجی آموزشی و طراحی برنامه آموزش حین خدمت پرسنل	۵	۱			۱
۱۵	طراحی، اجرا و پایش برنامه آموزش به بیمار و خانواده	۵	۱			۱
۱۶	مدیریت تجهیزات، اموال، انبار دارویی و ایمنی ترالی کد	۵	۱			۱
۱۷	آمادگی و مدیریت بخش در شرایط بحران و بلایا (کدهای اورژانس)	۵	۱			۱
۱۸	مدیریت کیفیت، شاخص‌های عملکردی و حل مسئله (PDCA/RCA)	۵	۱			۱
۱۹	همراهی با سوپروایزر بالینی و راند بخش‌های بیمارستان	۵	۱			۱
۲۰	ارائه پورتفولیو (کارپوشه)، آزمون عملی ۳۶۰ و ارزشیابی نهایی	۵	۱			۱

چک‌لیست ارزیابی طرح دوره دروس کارآموزی و کارورزی دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه

نام و نام خانوادگی عضو /اعضای هیئت‌علمی (سهم به واحد):

نام دانشکده/بیمارستان: عنوان دوره:

مخاطبان/ترم تحصیلی دانشجویان: نیمسال و سال تحصیلی کنونی:

نام ارزیاب / ارزیابان:

ردیف	موضوع	نمره کسب‌شده	حدنصاب نمره	توضیحات
۱	مشخص بودن عنوان کلی درس و نام واحد، کد درس	۰/۵	۰/۵	
۲	مشخص بودن نام دانشکده و گروه آموزشی	۰/۵	۰/۵	
۳	مشخص بودن زمان برگزاری دوره	۰/۵	۰/۵	
۴	مشخص بودن تعریف دوره و پیش‌نیاز/هم نیاز	۱	۱	
۵	مشخص بودن مدت دوره	۰/۵	۰/۵	
۶	مشخص بودن اهداف کلی دوره	۰/۵	۰/۵	
۷	مشخص بودن ساختار کلی دوره	۲	۲	
۸	مشخص بودن شرح وظایف دانشجویان	۲	۲	
۹	مشخص بودن برنامه کاری بخش/روز	۱	۱	
۱۰	مشخص بودن منابع مورداستفاده	۲	۲	
۱۱	مشخص بودن مشخص بودن اهداف ویژه به تفکیک هر بخش	۴	۴	
۱۲	مشخص بودن شیوه‌های تدریس در دوره	۱	۱	
۱۳	مشخص بودن نحوه ارزشیابی و تعیین نمره نهایی دوره	۳	۳	
۱۴	ضمیمه بودن چک‌لیست ارزشیابی مهارتی	۰,۵	۰,۵	
۱۵	مشخص بودن اصول و مقررات دوره	۱	۱	
	نمره نهایی	۲۰	۲۰	

پیشنهادها:

نام و امضای مدرس/مدرسین: آزاد فتاحی نام و امضای مدیر گروه: آزاد فتاحی نام و امضای مسئول EDO

دانشکده: دکتر نساء چراغبیگی

تاریخ تحویل: ۱۴۰۵/۷/۱۵ تاریخ ارسال: تاریخ ارسال :